

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Свобода" 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-8237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНКОС (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250

РІК ХС. Ч. 69. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 14-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 14, 1983 No. 69. VOL. XC.

„Думка” і „Прометей” вшановують пам'ять І. Задорожного

Оля Шуган (зліва) і Ія Вілсон в редакції „Свободи”.

Нью Йорк, Н.Й. — Цієї суботи й неділі, 16-го і 17-го квітня ц.р., відбудуться в Нью Йорку і Філадельфії особливі концерти-бенефіси двох хорів — мішаного „Думка” під диригентурою Семена Комірного і з фортепіановим супроводом Тетяни Поташко і чоловічого „Прометей” під диригентурою Михайла Дябоги і при аккомпанюванні Ірини Пелех, відоміх одиниць не тільки у З'єднаних Штатах Америки і Канаді, але також в інших країнах українського поселення.

Особливість цих концертів полягає в тому, що ними згадані хори не тільки вшановують свого колишнього диригента, як також дири-

гента Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітроїті та інших хорів, покійного вже Івана Задорожного, але також призначають весь дохід з імпрез на будову пам'ятника на його могилі. Значну суму, можливо навіть підставовий капітал на цю будову, пожертвує Капелі Бандуристів ім. Шевченка, яка вже раніше ініціювала будову відповідного пам'ятника, але не здійснила цього проєкту з незалежних від неї причин.

Концерт у Нью Йорку відбудуться вже в цю суботу о год. 6-й вечора в залі Купер Юніон при 3-й авеню і 7-й вулиці, а у Філадельфії в не-

(Продовження на стор. 3)

Влаштовують курси дереворізьби в Українському Музеї

Нью Йорк, Н.Й. — Український Музей у Нью Йорку влаштує від 16-го квітня до 18-го червня десятиденні курси дереворізьби для дорослих і дітей від 12 до 16 років. В курсах можуть брати участь початківці і досвідчені різьбари.

Вживаючи інструменти, що їх замовив Музей за посередництвом Sculpture Associates, курсанти зможуть вивчати техніку різьби від простих ліній до складних зображень. Курсанти дізнаються про різні породи дерева, придатного для дереворізьби. Закінчуючи курси, студенти зможуть виконати різьблений хрест, дерев'яну касетку чи обкладинку альбому, як свій заключний проєкт.

Організатором курсів дереворізьби в Українському

Музеї і першим викладачем на них був мистець-різьбар Михайло Черешньовський. Його праці виставлялися на багатьох виставках у різних музеях та галереях Америки, Канади та Європи. Про його працю зроблено документальний фільм.

На цюгоричних курсах викладається колишній учень М. Черешньовського Роман Косенко-Вольвич.

Курси відбуватимуться в суботу, від 1:30 до 4:30 по полудні. Оплата — 40 дол. дорослі, 35 дол. члени Музею, 30 дол. пенсіонери і студенти; діти від 12 до 16 років — безплатно. Зацікавлені особи повинні заздалегідь записатися на курси. Реєстрація і додаткові інформації телефоном: (212) 228-0110.

Ньюйоркська громада готується вшанувати Брата Еміліяна Турка, ЧСВВ

Нью Йорк, Н.Й. (Р.Голіят). — Отець ігумен Патрік Паша, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Нью Йорку признав нещодавно, 24-го квітня ц.р., для вшанування брата Еміліяна Турка, ЧСВВ, який обходив своє 50-ліття монашого життя.

Ньюйоркська громада буде мати особливу нагоду вшанувати брата Еміліяна, який для Церкви і громади працює понад 40 років. Парофія церкви св. Юра впродовж тої часу мала ряд нових священників і парохів, але цей самий монах Еміліян залишався на цьому самому місці, щоб вказувати новоприбулим священникам про всі справи, зв'язані з парофією і школою св. Юра. На протязі тих понад 40 років в Нью Йорку брат Еміліян виконував різні завдання і припоручення, що накладали на нього його настоятелі й Чин св. Василія Великого.

Немає в нашій громаді члена парофії св. Юра, який особисто не знав брата Еміліяна, ЧСВВ, відданого працівника Церкви й школи. Під час його перебування в Нью Йорку вже друге покоління дітей закінчило школу св. Юра знають і пам'ятають Еміліяна, який постійно допомагав й допомагає українській дітвора породами й візирними вказівками. Пам'ятають його

Брат Еміліан

доброзичливе серце українськ вояки, які пропалися з ним, відвіджаючи з Нью Йорку під час Другої світової війни на воєнні боєвища Європи й Азії. Брат Еміліян усіх потішав і у своїх щоденних молитвах просив Всевисшнього про їх шасливий поворот домі.

Василь Турко, народжений 2-го грудня 1917 року в Вінніпегу, Канада. Його батьки, Михайло й Евфемія Турко, приїхали до Канади в 1911 році і замішались в Вінніпегу. Обое родом зі Сокальщини, Західної України, привезли зі собою до Канади любов до своєї Церкви, обряду й народу й що любов передали своїм си-

МОСКВА „ПРИВОДИТЬ ДО ПОРЯДКУ” ЛЬВІВСЬКИХ ПРОЗАЙКІВ

Нью Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Згідно з „Радянською Україною” з 25 березня ц.р. в Москві в конференційній залі Союзу письменників СРСР відбулося 23 березня ц.р. засідання „Ради з української літератури, на якому були обговорені нові твори прозаїків Львівщини”. Йшлося тут про творчість таких письменників, як Роман Іванчук, Роман Федорів, Микола Ільницький, Дмитро Герасимчук, Григорій Глазов, Георгій Книш, Ніна Бічуй, Левко Різник, Тарас Салига, Василь Стефак і Микола Петренко. Засідання Ради відкрив секретар правління Союзу Михайл Алексєєв, „прокурором”, який пересів „аналізу авиш, характерних для нових творів львівських літераторів”, був секретар правління Союзу письменників СРСР Юрій Суровцев. Виступали також інші члени ради, після заслухання звіту керівника Львівської письменницької

організації Романа Лубківського. І хоч усі відмітили „партійність, народність, інтернаціональну спрямованість, публіцистичність” у творчості львів'ян, не поминули водночас вказати на те, що „більш значні твори не позбавлені окремих недоліків...”. Головні удари впали передусім на журнал „Жовтень”. Прикметно, що звітуючий Р. Лубківський відбулося у Москві у весоюзній письменницькій організації, а не в Києві, до якого формально належить львівське відділення СПУ, Спілки Письменників України. Це тільки ще один показник грубо-центральної політики Кремля навіть у питаннях літератури, який трактує і Львів і Київ як провінційні осідки своєї неподільної імперії. Дійшло до того, що Москва навіть не старалася робити вигляду, що вона придержується будь-яких формальностей

(Продовження на стор. 3)

Планується „Панорама Української Молоді 1983”

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У планування літнього сезону на Союзії, вже 31-го від початку постанови цієї привабної оселі Українського Народного Союзу в Кетсильських горах, планування, що його проводить новопризначена на пост директора мистецьких програм Союзії Аня Дидик, помітне місце займає турбота про молоді.

І так чотири дні вже майже відразу на початку сезону — від четверга, 7-го липня, до неділі, 10-го липня включно — за ініціативою керівниці Відділу братської діяльності при Головному Канцелярії УНС Марти Кордуби відбудуться „Панорама Української Молоді 1983” — імпреза, яка дасть форум культурного, товариського і духовного обміну для молодих дорослих українців і українців.

У цю категорію молодих союзівців і тих, що союзівцями повинні якнайшвидше стати, входять молоді професіоналісти і студенти коледжів та університетів, хоча тут не робиться обмежень щодо віку чи фахів уже осягнених і майбутніх.

Сама думка влаштування такої „Панорами”, — пояснює М. Кордуба, — виникла з попередніх успішних Фестивалів молоді. Але цього літа ці активності є модифіковані, щоб вони охопили ширший спектр учасників і тем. Тут будуть, як і перше, концерти молодих професійних виконавців, мистецькі виставки, показ фільмів на українські теми, серії панелів-дискусій і прерізні товариські почини. Щоб дати можливість новим особам і групам брати участь у цій Панорамі, як також і попереднім учасникам Фестивалів молоді, Відділ Братської діяльності УНС вже заздалегідь звертається до зацікавлених Панорамою молодих українців відкритися на адресу телефоном або листовно: Marta Korduba, Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302; tel. (212) 227-5250; (201) 451-2200.

На панелях передбачається обговорення таких тем: як здобути бажану кар'єру; як іти вперед у науці, особливо в українознавчих дисциплінах; обізнаність з різними українськими науковими центрами в Америці, Канаді та в Європі і подібні. Будуть глибоше проаналізовані „засоби масової інформації”, буде нагода також ближче пізнати „електронну медію” тощо.

Панорама повинна дати можливість молодим українцям і українкам, з віддалених міст і місць Канади та ЗСА, проявити себе на згаданих форумах і також познайомитися в розв'язувальній атмосфері, про яку подбає оселя. Слід звернути увагу на спеціальні знижені оплати за перебування на Союзії під час „Панорами Української Молоді 1983”: нічліг і харчування — 20 дол. на день, саме харчування без нічліга — 12 дол. Замовлення на оселю слід вислати якнайшвидше, бо місця обмежені. Адреса Союзії: Soyuzivka, UNA Estate, Foordemoore Rd., Ketchikan, N.Y. 12446 (914) 626-5641.

ВЕЧІР ПІСНІ І СЛОВА В ЛМКЛЮБІ

Нью Йорк, Н.Й. — Із Літературно-Мистецького Клубу повідомляють, що в п'ятницю, 15-го квітня ц.р., в годині 7-й вечора, тут у приміщенні цього Клубу, при 136 Друга авеню, відбудуться Вечір пісні і слова у виконанні баритона Миколи Фабрики — сольоспів, Тараса М. Гринця — відчитання історичних віршів, авторський його виступ, та концертмайстра Ірини Фабрики — фортепіановий супровід.

РОДИНА ВАЩЕНКІВ ПОКИНУЛА АМБАСАДУ В МОСКВІ

Москва, СРСР. — Після чотирьох років і 9 місяців перебування в американському посольстві в Москві шістьох російських громадян п'ятидесятників спокійно покинули посольство і відїхали до свого рідного міста проживання в Сибірі, надіючись, що незадовго дозволить емігрувати їхній родич Лілія Ващенко вказує на рішення російських властей дозволити їм усім виїхати за кордон.

Група службовців посольства і журналістів збиралася на подвір'ї посольства і дивилися, як сім'я Ващенко покидала своє мешкання, дехто з них усміхався, але особливого зворушення не було видно, коли Ващенко ввійшли в малий автобус посольства, щоб відїхати на летовище Домодедово на південь від Москви.

Родина Ващенко присягла, що не покине американського посольства до того часу, поки російські власті не дозволить їм і приблизно ще двадцятьм членам їх родини в сибірському селі Черногорск виїхати до кра-

їни, де вони змогли б вільно практикувати свою віру. П'ятидесятництво, як і інші протестантські фундаментальні релігії не дозволені в Союзі Союзу. Російські власті говорять, що релігійні практики і вірування цих визнає порушують закони російської держави.

Дозвіл емігрувати одному із членів сім'ї, 32-літній Лілія Ващенко, змінив рішення шістьох інших членів сім'ї Ващенко. Як відомо, Л. Ващенко покинула посольство 14 місяців тому у зв'язку з хворобою і перебуванням у лікарні. З лікарні Лілія повернулася до рідного села Черногорск в Сибірі, де й дістала дозвіл на емігрування.

„Ми вважали, що Лілія з Союзі Союзу як добру ознаку для наших родичів”, — сказала Любов Ващенко, сестра Лілії. „Ми маємо запрошення від Лілії з Ізраїля, і ми надіємося на Бога. Він ніколи не покидав нас і ніколи не залишить нас”.

В чикагських виборах Г. Вашингтон переміг Б. Ептона

Чикаго, Іл. — Конгресмен Гарольд Вашингтон здобув 3,5 відсотка голосів більше від республіканського кандидата Бернарда Ептона і тим самим виграв вибори на посади Чикаго, цього великого міста на середньому заході. Своєю перемогою Вашингтон продовжив традицію демократичної адміністрації і стане, після присягнення, першим негромом посади Чикаго, „Міста вітри”.

Вибори проходили на рівному тлі і це у вівторок вчора, 12-го квітня, не було відомо хто властиво осягне перемогу, бо різниця голосів була дійсно дуже незначна. О годині 11-й вчора кореспонденти, інформуючи про перебіг виборів, подавали, що Г. Вашингтон здобув 395,331 голосів, тобто 50 відсотків, а Б. Ептон 390,638 тисяч, також 50 відсотків. Натомість у середу вранці, 13-го квітня засоби масової інформації

поінформували, що конгресмен Г. Вашингтон здобув незначну перемогу. Політичні спостерігачі заважають, що ще в історії міста в голосуванні на посади не брало участі 88 відсотків голосуючих громадян, в тому числі багато негрів і пуерторіканців, які в деяких дільницях створили сильну коаліцію для підтримки Г. Вашингтона. На думку спостерігачів, Вашингтон із завданням перемоги, бо в білих дільницях він отримав дуже незначну кількість голосів.

Багато демократів голосували за Ептона, не маючи іншого вибору, після того, як у передвиборних білих демократів розділили свої голоси поміж теперішнім посади Чикаго Джеймсом Бірні і Річардом Дейлі, сином колишнього посади Чикаго, у висліді чого Г. Вашингтон здобув номінацію Демократичної партії.

В Америці

СНІГОВІ І ДОШОВІ БУРІ, сильні вітри, які в багатьох місцях набрали швидкість 50 і більше миль на годину, наробили чимало матеріальної шкоди в багатьох штатах ЗСА. Також ріки, набравши забагато води, залляли багато місцевостей. Найбільше у цьому відношенні потерпіли штати Міссісіпі і Луїзіана після вливу ріки Пирл, не зважаючи на те, що мешканці посилено намагалися зупинити воду при допомозі мішків з піском. Нова буря минулої суботи й неділі, яка захопила багато штатів на заході, середньому заході і північному сході, змусила посади багатьох міст і містечок проголосити стан перестороги для населення. Наприклад, в Ровл Айленді випало 4,5 інчів дощу на протязі тільки однієї доби, загроженими були багато місцевостей в Мішигені, Новій Англії, північному Нью Джерзі та інших. Натомість в штаті Юта випало понад 10 інчів снігу. У наслідок цих атмосферичних зворушень загинуло і були поранені багато осіб.

ВШАНОВУЮЧІ ЖЕРТВИ гітлерівського голокосту, президент Роналд Реген заявив у своєму виступі у Капіталі центрі у Ландовері, Мд., де відбувалося чергове зібрання жидів, які пережили голокост, та їхніх родичів, що страхиття німецьких нацистів світ ніколи не забуде. Згідно з інформацією преси на чотириденному зібранні було понад 10,000 осіб. Під час зустрічі відбувалися, як звітують кореспонденти, часто зворушливі сцени людей, які пережили голокост, але не мали змоги зустрінутися на попередніх подібних зустрічах. Р. Реген зокрема підкреслював важливість таких зустрічей, бо вони пригадують не тільки учасникам, але також цілому світові про жахиття тих часів, які не повинні повторитися в майбутньому в будь-якій частині світу.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО губернатор ньюйоркського штету Маріо Квома вислав свого найкращого посередника у переговорах, а Рада транспорту застосувала тиск на профспілку, залізничники підміських поїздів лінії Метро-Норт не погодилися з пропозиціями Ради і не вийшли на роботу. Понад 70,000 пасажирів ще й досі поставлені в дуже незручну ситуацію, бо змуснені шукати інших засобів транспорту. Голова МТА Річард Равіч заявив у понеділок, 11-го квітня ц.р., що переговори зайшли у сліпий кут і він особисто не бачить іншого виходу, як припинити розмови і передати цю справу під контроль штетових властей.

ЗУСИЛЛЯ, ЩОБ ВИЧИСТИТИ вагонні підземки в Нью Йорку із „графіті” не мають успіху. 25 відсотків вагонів помальовано на біло з надією, що молоді злочинці їх не будуть розмальовувати. Однак всі вони вже є покриті численними „графіті” у найбільш жарких кольорах.

ПРОПОНУЮТЬ ДЕЯКІ ЗМІНИ У СТРАТЕГІЧНОМУ ОЗБРОЄННІ

Вашінгтон. — Спеціальна президентська комісія, яка складалася з людей обидвох політичних партій, опублікувала і передала президентові Роналду Регенові своє звідомлення із тримісячної праці. Звідомлення охоплює 10,000 слів і заторкує в першу чергу стратегію міжконтинентальної нуклеарної зброї, зокрема важкі ракети типу МХ, які потребують окремих сховків, бо їх важко перевозити з місця на місце, як це практикує армія з іншою нуклеарною зброєю, зокрема ракетами.

Головою цієї комісії є, чи згідно був емеритований генерал лєтунства Брент Скокворт. Він, після передачі документу Президентові і копії секретареві Департаменту оборони Каспарові Вайнбергеру, виступив на короткій пресовій конференції і заявив кореспондентам, що спеціальна комісія переглянула цілість нуклеарної стратегії ЗСА і прийшла до висновку, що ракети типу МХ не тільки дуже коштовні, але стратегічно не вигідні і політично являються зупинкою у переговорах із Союзом про скорочення

стратегічної міжконтинентальної нуклеарної зброї. Принаймні їх використовують лідери СРСР для своїх пропагандистських цілей і блокування самих переговорів.

Комісія тому пропонує зменшити існуюче напруження і можливість нуклеарної війни шляхом заскочення противника. „Ми пропонуємо нові напрямні в нуклеарному озброєнні”, — заявив ген. Б. Скокворт, — і підписання нового договору про скорочення нуклеарної зброї”. Покликана в січні ц.р. президентом Р. Регеном спеціальна комісія рекомендує Адміністрації перейти на продукцію однієї головковий ракет меншого калібру, які, практично безруч, можуть у випадку війни виконати таке ж саме завдання, як величезні тяжкі МХ з багатьма атомовими головками.

Політичні і військові спостерігачі думають, що пропозиції комісії зрушити з місця справу ухвалення фонду на міжконтинентальну зброю в обидвох палатах Конгресу і спричиняться до скоршого схвалення фонду на оборону.

Висловлюються проти додаткової допомоги Ель Сальвадору

Вашінгтон. — Підкомісія закордонних справ у Конгресі завдала удар політиці Адміністрації президента Роналда Регена відносно Латинської Америки, проголосовувши у вівторок, 12-го квітня, резолюцію, якою відхиляла додаткову військову допомогу Ель Сальвадору і поставила вимогу заборони ЗСА допомагати повстанцям Нікарагуа без спільного схвалення Конгресу.

Після гарячих дискусій підкомісія відхилила додаткове прохання Президента дати Ель Сальвадору додатково 50 мільйонів доларів військової допомоги і зменшила з 86,3 мільйона до 50 мільйонів доларів допомогу на 1984 фінансовий рік. Цю допомогу під-

комісія узяла також від запевнень, що число американських дорадників буде обмежене до 55 осіб і що демократичні процеси в Ель Сальвадорі будуть укріплені.

Підкомісія також ухвалила пропозицію заборони будь-якої допомоги ЗСА для повстанців Нікарагуа „прямо чи посередньо”, поки Президент не звернеться зі спеціальним вимогом, яка буде схвалена обидвома палатами Конгресу. Ці ухвали підкомісії перейшли на обговорення до повного складу комісії, де лунають суперечливі голоси відносно допомоги центральноамериканським країнам у їх боротьбі проти лівих партізанських рухів.

У світі

ТЕГРАНСЬКЕ РАДІО повідомило, що іранські війська розпочали новий наступ на південному відтинку фронту шириною 18 миль між населеними пунктами Аїніг і Забайлат, приблизно 50 миль на захід від міста Дізуфу. Іранці представляють наступ як велику воєнну операцію, в якій вже вбили чи поранили понад 3,000 іранських вояків. Спалах нових активних воєнних дій у війні між Іраном і Іраком створює нові перешкоди зусиллям країн Перської затоки добитися припинення вогню для того, щоб припинити витікання нафти з пошкоджених іранських нафтових джерел і очищення великих просторів моря від розлитой вже в ньому нафти.

ТЕГРАНСЬКЕ РАДІО ТАКОЖ повідомило, що Іран постачає питну воду до загрожених розливом нафти країн Перської затоки. Радіо повідомило, що водозови з 100,000 галлонів води прибули до південного порту Ірану, звідки пароплави перевезуть цю воду до загрожених країн.

СТАРАННЯ ОН ЗНАЙТИ розв'язання афганської проблеми були поновлені в Женеві в понеділок, 11-го квітня, коли заступник генерального секретаря ООН Дієго Кордовез зустрівся окремо з міністрами закордонних справ Пакистану і Афганістану. Метою розмов було знайти способи виведення понад 100,000 російських військ з цієї країни і безпечного повернення в Афганістан понад 3 мільйони втікачів, які тепер перебувають у Пакистані та Ірані.

УРЯДОВІ ДЖЕРЕЛА ФРАНЦІЇ повідомили, що відвідини Франції міністром зовнішньої торгівлі та закордонних економічних зв'язків Китаю Чен Мугуа викликали надії Франції на велике китайське замовлення: побудувати в Китаї першу нуклеарну електростанцію. Замовлення будівництва електростанції, вартістю багатьох мільйонів доларів, набагато покращить торговельний стан Франції в економічних відношеннях з Китаєм.

АЛЬМАНАХ НА 1984 РІК

Як і кожного року, у цьому часі редакція щоденника „Свободи” розпочинає підготовку працю над майбутнім Альманахом-Календарем, що в 1984 році буде мати своєю головною темою 90-річчя Українського Народного Союзу. Вже тепер просимо авторів, які бажали бачити свої статті, есеї, оповідання, поезії, художні нариси чи репортажі надрукованими в „Альманаху УНС 1984”, готувати такі матеріали. Речення надіслання їх до редакції „Свободи” — не пізніше 15-го червня цього року. — Ред.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sun-
days, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association,
Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00.
UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check
or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Аполітична проблема, що руйнує народ

Немає одного дня, щоб американські щоденники не принесли нових вісток про арештування за продаж чи посідання наркотиків, або що гірше, що сталося нове вбивство чи самогубство на тлі користування наркотиками, або що пограбовано банк чи іншу установу, щоб здобути гроші на купно наркотиків, бо членами граббжницької банди були наркомани. Один з найповажніших журналів в Америці, „Тайм“ з 11-го квітня ц. р. присвятив майже ціле число проблемі наркотиків, яка ніби не належить до ділянок політики, але важливіша за кожну сутополітичну проблему включно з торгарами з Москвою за зброєння і роззброєння, бо фізично і морально розкладає Америку і її понад 230 мільйонів населення.

Довголітні студії фахівців розглядають цю проблему в усіх її аспектах. За статистикою, що її склала офіційна Адміністрація догляду над ліками, разом із приватними агентствами й опитовими бюрами та часописами, стверджує, що в останніх двох роках число американців, які постійно або спорадично користуються наркотиками, зросло з 15 до 20 мільйонів людей. Фахівці твердять, що кожний день приносить нових кругло 5,000 „неофітів“ — наркоманів. Наркотики стали цілою окремою ділянкою торгівлі, як „бізнес“, що тільки в одній ділянці кокаїни приносить кругло 25 більйонів доларів річного обороту — доставцям і гуртовим і деталічним продавцям.

Наркоманія охоплює старих і молодих. „Тайм“ заперечує, наче би найбільший збут продавці наркотиків мають серед шкільної дітвори, в середніх і високих школах. Пересічний користувач наркотиками в ЗСА — особа віком понад 26 років життя. Приваблює їх втеча від дійсності, — приваблює їх перспектива, що під впливом застрику героїної чи кокаїни вони перенесуться у країнний світ, що будуть переживати щось, чого не мають в буденщині. Це така заразлива психоза, що автори статей у тому числі „Тайму“ не вірять в успіх найбільш радикальних методів, що їх в останньому часі вхопилися власті: поліція і судівництво зі загостренням кар. Наркотики заборонені в усіх 50-ти штатах Америки. Проте вони поширені на весь простір ЗСА від океану до океану. В останньому році одні тільки агенти ФБІ арештували за перевіз наркотиків по через стейтвоті кордони 4,500 осіб і сконфіскували 12,500 фунтів чистої кокаїни. Наркоманія створила теж уже побічний промисл: спеціальні льохли до курення, спеціальні торбинки для ношення при собі наркотиків, спеціальні маленькі ваги для важення спорошкованої героїни чи кокаїни, спеціальні ложечки для наркотиків.

Коли ще недавно головним наркотиком, предметом погоні за користувачами була маріхуана або гашиш, то тепер йдеться про масове користування кокаїною і героїною. Масове поширення наркоманії довело до створення у різних містах окремих відділів для боротьби проти наркоманії, які складаються не тільки із вишколених для цієї цілі членів поліції, але й прибережної сторожі, митників на летиовищах і портах, агентів ФБІ і добровільних дружин при різних школах. Однак поруч із посиленою боротьбою проти наркоманії зросла активність тих, які заливують американський ринок наркотиками. Найбільшим центром є Флориди — той південний американський стейт, який найближчий до Куби. В останньому часі стверджено понад усякий сумнів, що комуністичний уряд Куби зорганізував цілу програму, як перекидати на американський терен наркотики — для фізичного і морального розкладу американців. Арештовані пачкари в дорозі з Куби на Флориду або на самій Флориді дали поліції вичерпні інформації, як у цій справі заангажований комунізм, який воює проти Америки всіма можливими найбільш рафінованими способами. Одним із тих способів боротьби, однією з таких родів зброї, є саме наркотик.

Офіційні чинники закликають батьків і педагогічний світ, щоб вони в більшій мірі освідомлювали дітей і молоді, як також самих себе, своїх рідних, приятелів і знайомих, про страхотливі наслідки користування наркотиками. До активних членів кампанії проти наркоманії включилася також дружина президента Регена Ненсі, яка роз'їздить по школах і шпиталях з промовами проти наркотиків, при чому спонукують її до цього найбільш драстичні випадки повного фізичного й умового заламання одиниць, що стали жертвами того страшного налогу. Провідним гаслом Ненсі Реген є: „Нема менше шкідливого і більше шкідливого наркотика — всі вони смертельно шкідливі“.

Українці в Америці звикли говорити, що наша громада „краща“, що наші діти у школах кращі. На превеликий жаль — зараза наркотиків не оминає і наших людей. Тому треба бити у дзвін тривоги.

Міжуніверситетський Центр Європейських Студій — за участю двох монтреальських університетів (Конкордія і Квебекський університет) та Канадського Інституту Українських Студій в Едмонтоні — провело 25-го і 26-го березня дуже успішну конференцію-симпозіум дослідників штучного голоду в Україні 1933 року. Ініціатива в організуванні цієї конференції належить професорові історії Квебекського університету в Монтреалі, д-рові Романові Сербінові, що, на щастя, знайшов моральну й фінансову підтримку згаданих університетів і Едмонтонського інституту.

Завданням симпозіуму було всебічно навітлити штучно викликану голодову катастрофу в Україні 1932-33 років, що коштувала український народ між сім і десять мільйонів жертв. Досліджуючи публічно цю справу, учасники симпозіуму надіялися принаймні частинно зрівнати завісу, за якою приховано той злочин геноциду, і спонукати громадськість Канади й інших країн Заходу до ознайомлення з тією історичною кривдою українського народу.

Як може вертатися „Провидіння“ до активної праці в УККА, коли „Провидіння“, яке раніше втратило члена в президії УККА, фактично не мало жодного впливу на діяльність і політику УККА? Як може „Провидіння“, під опікою Церкви, співпрацювати з тепершнім однопартійним проводом УККА, коли деякі провідники цього УККА рішуче є проти того, щоб Владика чи провідники Церкви брали участь у засіданнях, присвячених переговорам з метою замирення? Як може „Провидіння“ дозволити на те, щоб одна політична група використовувала для своїх цілей католицьку організацію, а посередньо — Церкву?

„А чому СУК „Провидіння“ збоку?“, — питаються провідники однієї політичної групи за посередництвом аноніма ВБМ. Знову очевидна неправда. „Провидіння“ не стоїть „збоку“, принаймні покищо, але напакі намагається активно, за посередництвом представника Владика о. шамб. Стефана Чомка, причинитися до полагодження непорозуміння в нашій громаді.

Чи можливе порозуміння в нашій громаді і чи може „Провидіння“ повернутися до співпраці з тепершнім проводом УККА? Ред. Мстислав Долницький в серії статей в щоденнику „Америка“ дав незвичайно ясну і правильну аналіз ситуації в нашій громаді і подав здорові пропозиції; але на ці пропозиції не зреагували ані провід УККА, ані опозиція до тепершнього проводу УККА. А ці пропозиції не були нічим новим. Вони йшли по лінії того, що написав у своїй книжці „USA and the Soviet Myth“ (The Devin-Adair Company, Old Greenwich,

Д-р Лев Добрянський не згадав, а ред. Мстислав Долницький тільки натякнув, що дало змогу УККА бути 40 років єдиним центральним представництвом американських українців, тому треба нагадати, як творився УККА. Понад 42 роки тому через партійну гризню важко, а

РОМАН РАХМАНИНОВ КОНФЕРЕНЦІЯ ДОСЛІДНИКІВ ШТУЧНОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Перший день

Уже перелік тем доповідей показує на всебічність цієї спроби. Після відкриття конференції (з участю віце-реktorів обох монтреальських університетів) програму доклади розпочав д-р Дж. Мейс, дослідник Гарвардського інституту українських студій, що працює над книгою про „Штучний голод у СРСР 1933 року“. Його доповідь була своєрідною рамкою для тепершніх досліджень цієї проблеми. Голод в Україні виник унаслідок свідомо планованої політики винищення українського селянства з допомогою системи надто високих достав зерна і харчів з України для російських і русифікованих міст, зокрема в совєтській федерації. Мотиви того плану були „класові“, а водночас і „національні“, бо початок тридцятих років позначився швидким зрос-

танням російського націоналізму в т. зв. інтернаціональному Совєтському Союзі.

Як саме компартія провела свою кампанію збирання хліборобських продуктів в Україні та яке знищення вона вчинила — серед селянства, інтелігенції та навіть серед партійних кадрів Совєтської України, — говорив проф. Албертського університету Б. Кравченко. Професори Квебекського університету, Ж. Маскотто і Андре Лібіх, навітлювали два аспекти оцінки голоду в Україні: з точки зору диктатури при владі та її опозиції, а саме меншевиків за кордоном. Ці останні критикали тільки економічну політику Кремля і драконські методи, але визнавали Совєтський Союз за прогресивну велику державу без уваги на страшний наслідок голоду.

Марко Царинник, що від ряду років збирає докумен-

ти і свідчення про штучний голод в Україні, для своєї книги, навітлював яскраву картину затаювання людськості в Україні 1933 року державними діячами і керівниками Великої Британії, Німеччини та Америки, не зважаючи на повідомлення своїх дипломатів і деяких кореспондентів. Злочин тогочасної преси на Заході персоналізований зокрема в кореспонденціях Волтера Дюранте для „Нью Йорк Таймсу“. Посередній висновок: редакція того часопису знала правду, але воліла затаїти її за ціну т. зв. надзвичайних звідомлень свого кореспондента на місці. А він, у приватних розмовах з дипломатами, визнавав нищівний голод в Україні за факт, хоч писав інакше в ім'я власних інтересів.

Видатний дослідник демографічних змін у Совєтському Союзі, науковий співробітник Албертського університету А. Бабйонішев-Максудов (росіянин) подав переконливі аналітичні дані про зміни у населенні в Україні, які підтверджують голодову катастрофу.

Метрополітанська опера

Щоб знайти молоді голосяни і нові таланти для цієї славетної і світової слави опери в Нью Йорку, Метрополітанська опера громадська рада влаштує від 1952 року щорічні регіональні авдіції у різних містах ЗСА, в яких можуть брати участь (теж адепти Пуерто Ріко, Канади, Мехіко та Австралії) (всі, хто має гарний і правильно вишколений голос, деякий концертний чи оперний досвід та — найважливіше — талант. Наші доволілі члени цього театру, провідний бас Павло Плішка і в менших ролях бас-баритон Андрій Добрянський відісталися до Мет дещо іншим шляхом. А саме, на короткий час тільки, перед літами, заснована була як би мистецька „пробудівка“ до Мет опери, де мали молоді співаки виступати і набирати заправу перед вступом до властивої Метрополітан опери. Із тієї саме „пробудівки“ відісталися обидва наші басы до цього вимірюного театру.

Коли ж ідеться про кожнорічні авдіції по всій Америці, до яких голосяться сотні співаків і співачок і ті ж сотні відпадають скоро, як невідповідні кандидати, то до кінцевого концерту на сцені Мет доходить тільки кільканадцять щасливців. Отже кінцевий концерт є короною цілокариових авдіцій і переможець отримує по виступі нагороду в виді грошових премій (цього року 1,000 доларів кожному), чи виступу у провінційних концертах або й операх, а часом навіть ангажмент до самої Мет опери. І власне це останнє є найбільшою мрією кожного учасника таких авдіцій.

З українських кандидатів оших авдіцій, ніхто ще досі не дійшов був до кінцевого концерту. Хоча, в дійсності, з наших молодих співаків дуже мало бере участь у цих авдіціях. А це шкода. Проте цього року справа взяла для нас корисний оборот, бо жителька Торонто (Канада), українське сопрано Іванна Коломисць добила переможець, по черз три авдіції, до самого кінця і виступила дуже успішно на сцені Мет опери в кінцевім концерті 27-го березня ц. р. Появлялася вона на естраді аж тричі. Перше співала (поталійськи) арію з Моцартової опери „Дон Жуан“: „Ах, утікати ти зраднику“, потім арію героїні з опери Двожака „Русалка“ та вкінці дует із мещо-сопрано С. Замбаліс, знову з опери Моцарта „Всі так чинять“: „Візьму того смаялого“. Голос нашої сопраністки ліричний, гарний і дзвінкий. Співає вона з темпераментом і з внутрішнім переконанням. А і перед тим можна було ще почути її з іншими членами кінцевого концерту з 3-позарання, 22-го березня, з радіостанції WQXR, з Нью Йорку, на відомих передачах Шермана. Він то і зазначив чітко, що вона українка. Це очевидно дуже додатне явище і кож-

О. ТОМА СЯЮК ВІДКАНЦІЛЕР ФІЛАДЕЛФІЙСЬКОЇ АРХІЕПАРХІЇ ПРОСТИ ІМ, ГОСПОДИ, БО ВОНИ НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО ЧИНЯТЬ...

Сопн., 1971, 267 pp.) президиї УККА д-р Лев Добрянський. В останньому розділі цієї книжки, присвяченому УККА, д-р Л. Добрянський виразно пише, що УККА не політична, але виховна організація. Що УККА — американська організація громадян ЗСА українського походження, завданням якої заступатися за українську справу. Він нічого не каже про володіння більшістю такої чи іншої ідеологічної групи. Д-р Лев Добрянський рішуче відкидає твердження, що УККА має бути суругатом українського уряду в екзилі чи підмінкою українського парламенту, і заявляє, що УККА не є залежний від будь-яких закордонних осередків. А як воно насправді сьогодні?

Не грає ролі, під контролею якої політичної групи буде УККА. Коли ця організація стає політично-партійною, вона не репрезентує всіх американських українців; а коли провід УККА, аспереч постановам статуту, нехтує правами суверенних організацій-членів УККА, в тому і „Провидіння“, тоді вона стає однопартійною.

Д-р Лев Добрянський не згадав, а ред. Мстислав Долницький тільки натякнув, що дало змогу УККА бути 40 років єдиним центральним представництвом американських українців, тому треба нагадати, як творився УККА. Понад 42 роки тому через партійну гризню важко, а

ти надруковане і встановити де правда, а де неправда. Те саме є з членами і прихильниками однієї політичної групи, яка має УККА під своєю контролею.

В УККА так, як в СКВУ, які повинні діяти для загального добра, не може бути переоголошення і накидування такої чи іншої політично-ідеологічної лінії, — чого хочуть деякі провідники найкраще зорганізованої нашої сучасної політично-ідеологічної групи, — бо тоді УККА не буде УККА, але прибудіюмою такої чи іншої легальної чи нелегальної організації, яка — невідомо від кого — одержує свої інструкції.

Одне певне: то що йде проти Церкви та Владик, патріотичної роботи не здійснює і, хоч би не знали якими високопарними гаслами не оперували, шкодить нашій Церкві й усій громаді. В теперішній ситуації без посередництва Церкви — замирення в нашій громаді неможливе.

І це даємо під розвагу членства всіх політичних груп, відданість і патріотизм яких можуть використовувати їхні провідники, прикриваючись ультрапатріотичними гаслами для цілей, які ніяк не йдуть на користь нашій громаді, українській справі, а перш усього нашій Церкві. Добре роздумавши справу, я переконаний, що члени як цієї групи, так і опозиції підуть за закликами Владик і вплинуть на своїх провідників, щоб вони погодилися на „відпартійнення“ УККА і полагодили гризню суперечок в нашій громаді (з якої користають наші вороги) шляхом переговорів та компромісів у душі братньої любови і згідно з Божими законами.

І щойно тоді „Провидіння“ не буде стояти „збоку“.

Орп УКРАЇНА — ШВАЙЦАРСЬКИМИ ОЧИМА

У поїзді, що їхав попри Карпатські гори, навпроти мене сиділи три жінки, так тиснені кошами, пачками і клунками, що вони ледве могли поворухнутися. Жили вони постійно в Оренбурзі, далеко на схід від Москви, за Уралом. „Ми мали „путівку“ на лікування в Карпати, погода була препогона, не багато краща, ніж вдома у нас але це нам не шкодило. Ми знали, ми вже були тут раз, три роки тому“. Жінки вдоволено всміхалися, вони належали до тих мисткинь апровазації, що їх багато в совєтській імперії. Ці три росіянки з Уралу вже другий раз були — з лікарською рекомендацією — у санаторії в Карпатах. „Правду кажучи, у нас в Оренбурзі всі крамниші порожні — нічого купити не можна. Ми найрадіше їдемо сюди. Бо, тут в Україні, вони все мають!“

Але є і такі, які говорять, що Україна сьогодні — занепадає. Колиш вона була „шихлихаті“ Росії, в ній було 20 відсотків усієї орної площі імперії, але вона давала майже 50 відсотків усієї продукції. Але нині в Україні є лиш 13 відсотків орної площі і продукує вона лиш одну п'яту СРСР. Із політичних оглядів перенесено центр ваги сільського господарства на ризикові, сухі простори Сходу, а українцям прийшлося чекати на зернові доставки з Америки. А природа землі й кліматичні умови в Україні є корисніші, ніж донебудь інде в СРСР... При тому ж у нас створюється враження, що українці в цілому солідніші робітники ніж росіяни... Майже 2,500 кілограмів зерна збирається в Україні пересічно з одного гектара, це майже на цілу тонну більше від совєтської пересічки.

Українські села — це або купні бараків, або ж вони своїми біленькими хатками нагадують стару Росію з „Вечорів на хуторі білиз Диканьки“ Гоголя. Але для місцевих мешканців цей їхній колорит — це тупа буденщина, бо вони й привикли до неї. Для молоді не

залишається ніякої перспективи, єдиний вихід — це втікати зі села...

Головний натиск в Україні кладеться на індустріалізацію. Наддніпрянські партійні лідери раз-у-раз зголошують нові досягнення. Найновіші з них — 200 мільйонів тонн кам'яного вугілля — 40 відсотків усієї продукції СРСР. Та ж сама пропорція заліза й сталі — 147 мільйонів тонн, майже стільки, що ціла продукція Німеччини. Кожний четвертий совєтський трактор і три чверті парових і електричних локомотивів продукуються в Україні, на її півдні лежать найбільші в СРСР поклади манганцевої руди.

Велика більшість цієї продукції концентрується у просторі між Дніпром і Дінцем, але ж і Західно Україну вже втягнуто в процес індустріалізації. Продукція розвивається особливо в містах середньої величини. Прикладом цього може бути Вінниця, 400 кілометрів на схід від Львова, 200 кілометрів на захід від Києва. Вони є найбільшим містом українського Поділля, через неї перепливає маєстатична, повільна й суходільна ріка Бог. Вінниця, це типичний, по-американському кажучи, „бум-таун“. Під час Другої світової війни вона була ще незначною оселею, з одним тільки індустріальним об'єктом — фабрикою поташу. Нині тут живе близько 300,000 мешканців. Згідно зі статистикою, мешканці добре забезпечені всім: є 130 бібліотек, 60 шкіл, з яких 4 визнаються вищими школами. Є також бульвар Леніна, де теплими українськими вечорами проходжуються люди, є театр опери й музики, є симфонічний оркестр й театр ляльок, а крім того ще 9 кін. Вони втішаються великою популярністю. Гарного, сонячного ранку я побачив під двома кінами довжелезну чергу глядачів. Там мали незабаром показувати якийсь третьорядний американський фільм, здається „Беттайм фор Бонзо“ Регена (з часу, коли він ще був голлівудським артистом).

Є і крамниці. У четвертьмісячному місті їх можна порухувати на пальцях двох рук, а поліції в них півпорожні. Різниця поміж Вінницею і Львовом, або українськими

вакаційними містами — впадає в очі. Я дійсно не знаю, як можна б забезпечити мешканців цього міста основними харчами — якби не „колгоспний базар“, та ще якби не було кінце потрібних своїхів на селі.

На центральній площі міста стоять імпровізовані стени державного універсального магазину. Якраз привезли вантаж прального порошку. Місцеві жінки, звичайно, такі спокійні й привітні, вивирають одна одній пакети з рук. Як можуть тутешні люди стільки більше від нас витримувати? Вони напевно твердять, упертий народ. ...На берегах Богу ростуть нові квартали, мов гриби по дощі. Більшість будинків не має телефонічної сполуки. Деякі з них будуться за совєтськими методами з 50-их років — одна кухня й одна туалетна на цілій поверх. У нових будинках поселюються здебільша виходці із сіл. Давні мешканці Вінниці тримаються здебільша власних старих хат — поки їх бульдозери не розіб'ють, або поки не збирають грошей на нову хату в традиційному стилі. Постає парадокс — міщани живуть у приємних сільського типу хатах, а прибулі селяни в кам'яних бляхах.

...Починаю розмову з українкою старшого віку, яка продає в кіоску. Вона ледве може розмовити по російському, але польською мовою говорить без трудно: „Бачите — ми навчилися не ставити великих вимог. І так стає можливим жити в нас“.

...Київ, нарешті Київ! — Столиця Української ССР. Володимир Святій, давній князь, вилитий у бронзі, тримає вперто над містом хреста.

Київ має 1500 років, він „мати городів руських“. Безмежне його значення для культури українців, росіян, усього людства. А яка йому вдачасть за те? З Європи можна до нього відістатися лише майже виключно окружним шляхом, прилітають до нього лиш два літаки в тиждень — а до Далласу в Тенсасі дев'ятеро більше!

Київ — положений на правому березі середнього бігу Дніпра, на горбах. Він — завершення й конденсація всього

(Продовження на ст. 3)

Москва...

(Продовження зі стор. 1)

організаційно-компетенційного характеру і понад голову Київської СПУ, стягає Романа Лубківського до Москви.

Воднораз виявляється, що побіч цих компетенційно-владних елементів були для цього ще й інші актуально-сучасні притоки, пов'язані з цілою Спілкою Письменників України. Частково відкрив ці закулісся сам перший секретар ЦК КПУ Володимир Щербинський у своїй програмовій доповіді на зборах активу республіканської парторганізації в Києві 25 березня ц.р. „Нав'язуючи до промови Юрія Андропова з 21 грудня м.р. про „Шістьдесят років СССР“ і його статті „Вчення Карла Маркса і деякі питання соціалістичного будівництва в СССР“, які сьогодні є визначальними в усіх питаннях внутрішньої і зовнішньої політики Москви, В. Щербинський, згадавши коротко про „турботу за чистоту, вивчення і знання рідної мови“, зразу перейшов до критики „мовної культури газет, книг, кінофільмів, теле- і радіопередач“. Він сказав, що „на жаль, в окремих творах, особливо перекладах, а часом і в практиці викладання допускається нічим не виправдане захоплення архаїчними формами мови і вживання без потреби іноземних слів. Такі недоліки властиві й окремим виданням Спілки Письменників України, зокрема журналові „Жовтень“ та іншим“. В обличчя такого ствердження самого Щербинського „не дивно“, що Р. Лубківський мусів „паломничати“ прямо до московської „Канони“... Це, зрештою, вкладається у цілісне становище в Україні, що його відблиски знайшли собі місце теж і в інших місяцях промови В. Щербинського.

Він зосібна підкреслює, що, наприклад, тепер „формування у наших кадрів, усіх трудящих послідовно інтернаціоналістського під-

ходу до лінгвістично-національних відносин, до оцінок явищ і подій минулого і сучасного, непримирності до будь-яких націоналістичних вивихів, проявів національної чванливості, місництва — є важливим завданням ідеологічної роботи“. При тому, як завжди, дісталось також й еміграції та цілому „зарубіжжю“. Він сказав, що, мовляв, „наші ідейні противники постійно змінюють тактику своєї підривної діяльності, намагаючись перенести психологічну війну на нашу територію, розмивати класову свідомість радянських людей. При чому треба мати на увазі, що ідеологічна боротьба ведеться навколо найбільш гострих, животрепетних проблем. Однією з них є питання про нації і національні відносини. Намагаючись підірвати згуртованість народів нашої країни, країни соціалістичної співдружності, імперіалістична пропаганда робить ставку насамперед на націоналізм, на підірвання націоналістичних пережитків. Ось чому необхідно приділяти неослабну увагу викриттю антинародної суті націоналістичної ідеології, підривної діяльності зарубіжних центрів українського буржуазного націоналізму, унітарства і сінізму“.

Стосований пасус увійшов також у резолюції самих зборів, у яких взяла участь вся номенклатурна еліта — члени Політбюро ЦК КПУ. Як і треба було сподіватись, резолюції починаються втертою фразою про те, що „збори партійного активу республіки“ заповняли Центральный Комітет КПСС у тому, що комуністи і всі трудящі Советської України „і надалі будуть берегти, як зінціо ока, і всімірно зміцнювати братерську дружбу народів СССР“.

Як справді виглядає ця „дружба народів“ — про це всім добре відомо.

Трой відзначив 33-ліття смерти ген. Тараса Чупринки

Об'єднання ветеранів українських армій Олбанської Округи гідно відзначило 6-го березня ц.р. 33-річчя героїчної смерті легендарного Командира УПА, сл. п. ген. Тараса Чупринки (Романа Шухевича).

Парох Трої о. Б. Скасків відправив Службу Божу й панахиду в наміренні Покійного. Потім у церковній залі голова Об'єднання ветеранів В. Боднар відкрив святочні сходи та передав їх ведення найстаршому вестранові І. Дурбакові. Встановивши з місць і хвилюючо мовчання шановано пам'яті командира УПА. Мовляв провів о. Б. Скасків, який підкреслює незвичайну релігійність ген. Т. Чупринки, зокрема його культ Богоматері, що під її Покровою боролась УПА.

Після цього Леся Боднар прочитала поему „Тарас Чупринка“. Уповісь Д. Хорват прочитав змістовну доповідь про життя й боротьбу Романа Шухевича-Дзвона, Тура-Шуки-Тараса Чупринки від юних літ аж до героїської смерті, щоб подала Україна вільна. Цілих 30 років боровся він проти всіх окупантів України і вкрив себе безсмертною славою, як один із найбільших героїв за волю України.

Сумівець Р. Гарасимяк прочитав поему Р. Завадовича „Слово про вільний ліс“. І. Дурбак розповів про урочисте посвячення пропагандної плити на прощальну в Риму та прочитав слово Блаженнішого Патріарха Йосифа після посвячення, що відбулося у присутності десяти наших владик. Найбільш істотним у виступі було відношення до пам'яті найближчого нашого сучасного героя. Потім він подав голоси чужинців про УПА, а потім прочитав закінчення „Звернення воюючої України“ з 1949 року до української еміграції, що його видав голова Генерального Секретаріату УГВР Р. Позовський — Р. Шухевич-ген. Т. Чупринка — Головний Командир УПА, разом з іншими членами підпільного уряду України.

Присутні проспівали низку повстанських пісень. Після кінцевої молитви всі відзначили український національний гімн.

Трой українські ветерани Олбанської округи щорічно відзначають пам'яті ген. Тараса Чупринки, Командира УПА.

І. Д.

Ньюйоркська громада...

(Продовження зі стор. 1)

В новітстві в 1933 році було 30 новиків. В заряд новиків був о. Василь Камеєцький, а його заступником о. Іреней Протечий. Тут варто згадати, що з цього новітства вишили такі священники: бл. п. о. Орест Засійбіда й о. ігумен Епифаній Пашак — рідний брат о. Патріарха Пашака, — які були парохами церков св. Юра в Нью-Йорку, о. парох Константин Височанський і єпископ Єронім Хміль, єпарх Ванкуверу в Канаді, і о. Григорій Хмільяр, сотрудник церкви Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Брат Емільян закінчив новітстві в 1934 році, а в 1935 році зложив обіти на ченця, а вічні обіти склав у 1940 році.

Працюючи в друкарні монастиря, Емільян почав хворіти на ноги. Настоятель монастиря вислав його до Нью-Йорку для допомоги отця при церкві св. Юра в Нью-Йорку. Тут, під час урядування ігумена й пароху о. Максима Маркова, в 1945 році, парох закупив на 8-й вулиці друкарню, яку заінстальовано в підвалі церкви. В тій друкарні всі роботи виконував брат Емільян. Перший випуск градуантів церкви св. Юра був відзначений в Альманаху „Градуантський сувенір - 1946“, який оформлено власне в

тій друкарні. Працюючи кілька років як керівник друкарні й виконуючи всілякі замовлення, Емільян почав знову хворіти на ноги. Лікарі порадили йому, щоб змінив працю, бо довге стояння негативно відбивається на його ногах. Настоятель призначив його на помічника в паравальній канцелярії, яку то функцію він сповняв до сьогодні.

Шоденний поділ праці монарха Емільяна: всі монахи встають о год. 5:30. О год. 6:30 Емільян є дяком на Службі Божій і слідкує за порядком у церкві св. Юра. Після спільного сніданку, він працює до полудня у паравальній канцелярії, а отці монахи вчать у школі й академії св. Юра. О год. 12:00 спільна молитва й обід, а відтак пополудневі обов'язки й припорошення, які на нього накладає о. ігумен Патрік Пашак.

Крім виняткових обов'язків, монахи Емільян заступає дяка на Службі Божій на панахидях і похоронах, як також він заступає священника на відправах на могилу померлих.

О год. 5:00 по полудні — спільна молитва й споживання легкої вечері. У неділі й свята брат Емільян обрадовує таці й на слідуючий день депонує гроші в банку. У понеділки, від год. 6:00 до год. 11:00 вечора, Емільян працює із священниками у церковному біно.

Брат Емільян був одним з перших, який служив порадами для новоприбулих до ЗСА. Під час будови нової церкви св. Юра брат Емільян давав вичерпні інформації усім чужинським туристам, які цікавилися Українською Церквою і обрядом. Коли закінчилась будова церкви й автор цих рядків відвідав ньюйоркський „Дейлі Ньюз“ і просив головного редактора, щоб помістив згадку про церкву св. Юра на сторінках тієї газети, то для докладніших інформацій про нашу паравальню ми подали прізвище брата Емільяна, з яким контактувався той редактор. Обширну статтю зі знімою новобудованої церкви поміщено на сторінках „Дейлі Ньюз“ на підставі інтерв'ю з тодішнім ігуменом і парохом св. п. о. д-ром Володимиром Гавліном, ЧСВВ. Брат Емільян до сьогодні має контакт з редакцією „Дейлі Ньюз“.

Монах Емільян Турко заступає собі, щоб громада шанувала його з нагоди його відданого 50-літньої праці для рідної Церкви й понад 40-літньої праці для парафії, школи св. Юра й ньюйоркської громади.

„Думка“, „Прометей“...

(Продовження зі стор. 1)

ділю в аудиторії Мелроуз, Па. Відповідно до хвилини слово про І. Задорожного сказав про. д-р Василь Ленчик.

З метою заохотити українське громадянство обидвох місцевостей до участі в концертах, редакцію „Сво боди“ відвідали у вівторок 12-го квітня, два члени Управи хору „Думка“ — заступник голови Ія Вілсон і член Оля Шуган, які у короткій розмові з редакторами поділилися своїми думками про заплановану програму виступу обидвох хорів, яку започаткує „Думка“ партією хору з опери „Набукко“ Дж. Верді „Ти прекрасна, о мати-вітчизно“ в українському перекладі С. Комірного. Інші точки, які вартують окремого відзначення — це „Хор циганів“ Р. Шумана; „Поговорі“, „Степом, степом“, „Червона Рута“ та багато інших.

Додатково у програмі виступлять: жіночий квінтет хору „Думка“ в особах: С. Качарай, М. Крикочик, Т. Ластовська, В. Косович, М. Мулик — підмузичним керівництвом Михайла Лева і піаністка І. Пелех, яка виконає „Етюд ч. 6, а-моль“. Програму спонсорує частини Рада мистецтва ньюйоркського стейту.

Немає сумніву, що цей шляхетний почин повинні підтримати усі українці і люди доброї волі. Очевидно, не всі зможуть взяти участі у концертах з різних причин. Якщо б одна хтось з шанувальників І. Задорожного чи згаданих хорів, якими покійний довгі роки керував, хотів причинитись

до збудування величавого пам'ятника на його могилі у Бавнд Бруку, то такі особи могли б переслати свою пожертву до Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ в Нью-Йорку при 108 Друга авеню. Телефонічно допоможе кожному покласти справу Павло Літєло, працівник у „Самопоміч“, який дасть докладні інформації про цю справу і подасте число контакти на яке слід вислати пожертви.

Обидві ентузіастки хороваго мистецтва — Ія Вілсон і Оля Шуган — висловили у розмові надію, що українська спільнота, яка досі підтримувала всі почини своїх мистецьких одиниць, допоможе їм і тим разом здійснити це шляхетне діло.

ДОПОВНЕННЯ АДРЕСИ КГК

У „Зверненні Крайового Громадського Комітету в ЗСА для шанування пам'яті жертв великого голоду в Україні в 1932-1933 роках“, надрукованого під загальним заголовком „Згадаймо самі та пригадаймо іншим“ у ч. 65-му щоденника з п'ятниці, 8-го квітня ц.р., адреса Секретаріату КГК має бути така: 5004 Old York Road, Philadelphia, Pa. 19141. На цю адресу слід скеровувати листування в справі КГК, крім грошових датків, які слід посылати, як було зазначено, до: Committee on the Genocide in Ukraine, c/o UNA, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302. — Ред.

Україна...

(Продовження зі стор. 2)

українства. Ще не було на світі Москви, як німецький літописець Тітмар, відвідавши Київ у 1018 році, писав про нього захоплено — „в ньому є 400 церков і всім базарів!“

Два мільйони людей живе сьогодні в цьому місті, величезною третьому в СССР — після Москви і Ленінграду. Цього можна повірити, коли вийдете на Хрещатик, найкращу вулицю Києва, „українське корсо“ як назвав його один чужинецький кореспондент. Велика маса прохожих — але без натовпу й без поспіху — направили захоплює вас, у кожному пору року. Чи сніг падає, чи в густу пізньозимову мряку, чи в травні — найкращому місяці для відвідін — ті товстошкіри, добрячі українці проходжують й живуть на їхньому „корсо“, наче б воно було хребтом їх національної свідомості, показовою площею, на якій їх „patio ruthenorum“ показує власні досягнення.

Цілий Хрещатик оточений будинками „цукерняного“ стилю, що його Йоганнес Бехер назвав „готикою соціалістичного реалізму“. Але ж ці Сталінські спроби створити собі саму величезну архітектурний пам'ятник виглядають тут майже переконливо. До цього спричинився особливий український стиль їх вишуканості, вживання жовтого південного каменя, прибрання балконами, нішами і кольоритними локалями.

Але найуспішніше розв'язано „цукерняну“ архітектуру тим, що жаден будинок не виривається високо вгору. Українці залишилися близькими до землі — і це не робить їх менше симпатичними.

Після провінції Київ здається майже закупочним раєм — але це перше враження злидне, бо в бічних вулицях є теж півпорожні крамниці і довгі черги.

Контрапунктом до веселого, голосного Хрещатика є численні, почасти чудово відреставровані будинки в серії „старого міста“, а також „Андріївський спуск“. Високо вгору — оживлена Володимирська вулиця і монументальний історичний музей, а далі, з широченним видом на південні (?) українські низи — фантастично прикрашений Андріївський собор. Разом з ним притулилися два ряди старих домів, обабіч вибоїстої кам'яної вулиці, спускаються вниз попри заросле степовою травою узбіччя — і губляться в глибини, наче в повільних водах Дніпрових...

Тут, у південнозахідному кутку Росії (?) панує тиха резигнація через те, що тут романтика націоналістичного самостійництва розбивається безнадійно об дійсність Советського Союзу. Але є також (не часто виразний) спротив, насамперед у формі впертого втримування власної мови. Цей спротив може мати ще й таку форму: одна молода українка говорила мені, що її батько, член партії і високий урядовець у державному судівництві, „все дозволяє їй, лиш одного ні — вийти за негра або за москаля“.

Ми можемо похитувати головою, бо ми бачимо, що українсько-російська симбіоза стає все тіснішою і зрозумілішою. Але Москва боїться сепаратистичних тенденцій серед українців більше ніж серед якогонебудь іншого підсовєтського народу. І тому діє постійний маленький спротив і він викликає постійну тиху репресію державних органів. У висліді створюється почуття напруження й тривожна обережність населення. Але ніякий відвідувач не зуміє відкрити чогось сенсаційного на Південному Заході. Нема там ясных уявлень про „вільну Україну“, є лиш мрії, але й вони залишилися ще з минулого століття.

...Із цього трохи дивного закінчення репортажу Мартіна Емха можна бачити, як тяжко навіть об'єктивному чужинцеві відкрити правду про настрої людей і про недавні історичні факти серед „недовірливих“ людей сучасної України.

В орбіті...

(Продовження зі стор. 2)

кожної композиції. Проспівані пісні мали великий успіх в американській публіці і це була помітна, корисна і в відповідному місці, пропаганда для українського імені та культури. Навіть для наших деяких мистецтвочатківців, які як би уникали публічного виконувати української музики, дав Плішка належний приклад блискучої лекції успішності тієї ж української музики.

Потім проспівав він ще з американської творчості цікаві „Чотири пісні грача“ Джана Дж. Найлса (ми чули їх вже давніше на його власному концерті) та непервершено арию арий з опери Верді „Дон Карлос“.

Теодор Терен-Юськів

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Афганістану Султан Алі Кішманд заявив у понеділок 11-го квітня, що дві треті шляхів сполучення і мостів країни були знищені діями повстанців.

БЕЗПОРЯДКІ, ЯКІ відбувалися чотири дні підряд у найбільшому місті Бразилії Сао Паулю, перекинулися тепер на Ріо де Жанейро. Не зважаючи на пересторогу президента, що безпорядки чинять вороги демократизації країни і що уряд не дозволить на порушення нормального життя своїх громадян, товни народи ніби протестуючи проти безробіття і економічних труднощів, палили автомобілі, грабували крамниці, чинили інші акти терору. В Сао Паулю минулого тижня під час бурхливих демонстрацій двоє особи були вбиті, сотні поранені, шкоди обрховаються на мільйони доларів.

ПОСПІШНИЙ ПОЇЗД наїхав на стоячий товарний поїзд поблизу містечка Сеглет, 40 миль на південний схід від Будапешту. Мадярщина, вбиваючи машиніста поспішного поїзда і поранивши п'ять осіб.

З РИМУ ПОВІДОМИЛИ в понеділок, 11-го квітня, що Народний Фронт Визволення Єгипту, який бореться за незалежність Єгипту від Єгипту, розпочав великий наступ проти єгипетських військ, які окупує Єгипту. Представник Народного Фронту в Римі, Мохаммед Ахмед заявив, що від початку операції єгипетські повстанці вбили шонайменше 316 єгипетських вояків. Бої продовжуються на фронті Наха, приблизно 50 миль на південь від Асмари.

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашої Дорогої! Незабутньої
МАМИ І БАБУСИ

СВ. П.

ІРИНИ ДЕРЕШ

та ДВАДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого Дорогого! Незабутнього
БАТЬКА І ДІДУСА

СВ. П.

ОЛЕКСАНДРА ДЕРЕША

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

17-го квітня 1983 р., о год. 8-й ранку
в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж.

Просимо Родину і Приятелів про молитви в їхньому
наміренні.

ЛІДІЯ КОЗАК і ВОЛОДИМИРА ШИПАЙЛО
з чоловіками і дітьми

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

за бл. п.

ІРЕНУ з ШУХЕВИЧІВ ЛЮБЧАК

ФУНДАТОРКУ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в НЬО-ЙорКУ
відправиться

в неділю, 17-го квітня 1983 р., о год. 12-й дня
в церкві св. Ів. Хрестителя в Нью-Йорку, Н. Дж.

До участі в Богослуженні запрошуємо усе Українське Громадянство, зокрема Членів та Приятелів Українського Музею.

Управа і Адміністрація
Українського Музею в Нью-Йорку

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що для 21-го березня 1983 року упокоївся в Бозі,
по довірі і тяжкій, невилічній недугі, на 74-му році життя,

бл. п.

ДМИТРО КОЛІШКА

нар. 14-го жовтня 1909 р. в с. Смолень, пов. Рава Руська,
Зах. Україна.

ПОХОРОН відбудеться 24-го березня 1983 р. на Royal Palm
Cemetery, Golfport, Fla.

Залишив в глибокому смутку:
дружину — АННУ
близьку і дальню Родину
і численних Приятелів

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців Америки

запрошує Громадянство на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ
КАРТИН І РИСУНКІВ

ІРИНИ ПЕТРЕНКО-ФЕДИШИН

у неділю, 17-го квітня 1983 р., у Галерії ОМУА
при 136 Друга Авеню в Нью-Йорку, Н. Й., о год.
1-й по пол.

Виставка буде відкрита в будні від 6-8-й веч.
та суботи і неділі від 1-8-й веч. до 24-го квітня
1983 року, включно.

КОМІСІЯ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК та УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

запрошує до участі в третій річній

НАУКОВІЙ ШЕВЧЕНКОЗНАВЧІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

з такою програмою:

Відкриття ВАСИЛЬ ЛЕВ, НТШ
„Контексти Шевченкознавства“ ГРИГОРІЙ ГРАБОВИЧ, Гарвардський університет
„Огляд Шевченкознавства в Україні за останні 22 роки (1961-1982)“ ПЕТРО ОДАЧЕНКО,
УВАН-НТШ
„Шевченко і шестидесятники“ ЯРОСЛАВ РОЗУМНИЙ, Манітобський університет
„Шевченко і нащадки козацької старшини“ ЮРІЙ ГАЄЦЬКИЙ, УНГУ
Закриття ОЛЕГ ФЕДИШИН, Ньюйоркський міський університет

Після програми ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ при ПЕРКУСЦІ

Конференція відбудеться

у суботу, 30-го квітня 1983 р. Початок о год. 3-й по пол.
в новім приміщенні НТШ, 63 Схід 4-та Авеню (при Астор Пл.) в Нью-Йорку, Н. Й.

Виступи
українських груп
з 4-ох стейтів

Інформації: (212) 674-1615

Найбільш популярні українські дні року в Нью-Йорку!

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

7-ма вулиця і площа Тараса Шевченка, НЬО-Йорк

20, 21, 22
ТРАВНЯ
1983 р.

Приїдьте до Нью-Йорку!

